

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే

॥ ద్విచత్వారింశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ ద్విచత్వారింశః సర్గః ॥

అంశుమతో భగీరథస్య చ తపస్యా బ్రహ్మణా భగీరథస్యాభీష్టం వరం ప్రదాయ
గంగాం ధారయితుం శివస్య ప్రసాదనార్థం ప్రయతితుం తస్మై సమ్మతిదానం

కాలధర్మం గతే రామ సగరే ప్రకృతీజనాః |
రాజానం రోచయామాసురంశుమంతం సుధార్మికం || 1.42.1 ||

స రాజా సుమహానాసీదంశుమాన్ రఘునందన |
తస్య పుత్రో మహానాసీద్ దిలీప ఇతి విశ్రుతః || 1.42.2 ||

తస్మై రాజ్యం సమాదిశ్య దిలీపే రఘునందన |
హిమవచ్ఛిఖరే రమ్యే తపస్తేపే సుదారుణం || 1.42.3 ||

ద్వాత్రింశచ్ఛతసాహస్రం వర్షాణి సుమహాయశాః |
తపోవనగతో రాజా స్వర్గం లేభే తపోధనః || 1.42.4 ||

దిలీపస్తు మహాతేజాః శ్రుత్వా పైతామహం వధం |
దుఃఖోపహతయా బుద్ధ్యా నిశ్చయం నాధ్యగచ్ఛత || 1.42.5 ||

కథం గంగావతరణం కథం తేషాం జలక్రియా |
తారయేయం కథం చైతానితి చింతాపరోఽభవత్ || 1.42.6 ||

తస్య చింతయతో నిత్యం ధర్మేణ విదితాత్మనః |
పుత్రో భగీరథో నామ జజ్ఞే పరమధార్మికః || 1.42.7 ||

దిలీపస్తు మహాతేజా యజ్ఞైర్బహుభిరిష్టవాన్ |
త్రింశద్వర్షసహస్రాణి రాజా రాజ్యమకారయత్ || 1.42.8 ||

అగత్వా నిశ్చయం రాజా తేషాముద్ధరణం ప్రతి |
వ్యాధినా నరశార్థూల కాలధర్మముపేయివాన్ || 1.42.9 ||

ఇంద్రలోకం గతో రాజా స్వార్జితేనైవ కర్మణా |
రాజ్యే భగీరథం పుత్రమభిషిచ్య నరర్షభః || 1.42.10 ||

భగీరథస్తు రాజర్షిర్ధార్మికో రఘునందన |
అనపత్యో మహారాజః ప్రజాకామః స చ ప్రజాః || 1.42.11 ||

మంత్రిష్వాధాయ తద్ రాజ్యం గంగావతరణే రతః |
తపో దీర్ఘం సమాతిష్ఠద్ గోకర్ణే రఘునందన || 1.42.12 ||

ఊర్ధ్వబాహుః పంచతపా మాసాహారో జితేంద్రియః |
తస్య వర్షసహస్రాణి ఘోరే తపసి తిష్ఠతః || 1.42.13 ||

అతీతాని మహాబాహో తస్య రాజ్ఞో మహాత్మనః |
సుప్రీతో భగవాన్ బ్రహ్మ ప్రజానాం ప్రభురీశ్వరః || 1.42.14 ||

తతః సురగణైః సార్థముపాగమ్య పితామహాః |
భగీరథం మహాత్మానం తప్యమానమథాబ్రవీత్ || 1.42.15 ||

భగీరథ మహారాజ ప్రీతస్తేఽహం జనాధిప |
తపసా చ సుతప్తేన వరం వరయ సువ్రత || 1.42.16 ||

తమువాచ మహాతేజాః సర్వలోకపితామహం |
భగీరథో మహాబాహుః కృతాంజలిపుటః స్థితః || 1.42.17 ||

యది మే భగవాన్ ప్రీతో యద్యస్తి తపసఃఫలం |
సగరస్యాత్మజాః సర్వే మత్తః సలిలమాప్పుయుః || 1.42.18 ||

గంగాయాః సలిలక్లిన్నే భస్మన్యేషాం మహాత్మనాం |
స్వర్గం గచ్ఛేయురత్యంతం సర్వే చ ప్రపితామహాః || 1.42.19 ||

దేవ యాచే హ సంతత్యై నావసీదేత్ కులం చ నః |
ఇక్ష్వాకూణాం కులే దేవ ఏష మేఽస్తు వరః పరః || 1.42.20 ||

ఉక్తవాక్యం తు రాజానం సర్వలోకపితామహాః |
ప్రత్యువాచ శుభాం వాణీం మధురాం మధురాక్షరాం || 1.42.21 ||

మనోరథో మహానేష భగీరథ మహారథ |
ఏవం భవతు భద్రం తే ఇక్ష్వాకుకులవర్ధన || 1.42.22 ||

ఇయం హైమవతీ జ్యేష్ఠా గంగా హిమవతః సుతా |
తాం వై ధారయితుం రాజన్ హరస్తత్ర నియుజ్యతాం || 1.42.23 ||

గంగాయాః పతనం రాజన్ పృథివీ న సహిష్యతే |
తాం వై ధారయితుం రాజన్ నాన్యం పశ్యామి శూలినః || 1.42.24 ||

తమేవముక్త్యా రాజానం గంగాం చాభాష్య లోకకృత్ |
జగామ త్రిదివం దేవైః సర్వైః సహ మరుద్గణైః || 1.42.25 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే ద్వితీయాంశః సర్గః ||